

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

**Тетяна Прокопович
Олександра Панфілова**

ЖИВОПИС
Методичні рекомендації з освітнього компоненту

Луцьк – 2022

УДК 75. 052

П-80

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол №2 від 19 жовтня 2022 року).

Рецензенти:

Погонець І. В. - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.;

Берлач О. П. – кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Прокопович Т. А., Панфілова О. Г.

ЖИВОПИС. Методичні рекомендації з освітнього компоненту. Луцьк, 2022. 15 с.

ЖИВОПИС. Методичні рекомендації з освітнього компоненту розроблені відповідно до стандарту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалавр) рівня освіти і спрямовані на структуроване поглиблене вивчення правил та прийомів створення живописного зображення предметів побуту, портрету людини, фігури, а також більш детального вивчення живописного моделювання анатомічно-конструктивної схеми та пластичних форм. Представлений матеріал сприятиме кращому закріпленню і розумінню здобувачем правил і принципів живопису.

Методичні рекомендації рекомендовано здобувачам освіти 1-4 курсу, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мета видання – надати методичну допомогу науково-педагогічним працівникам і здобувачам ступеня бакалавра у проведенні і вивченні освітнього компоненту «Живопис».

Для науково педагогічних працівників і здобувачів ступеня бакалавра напряму підготовки 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

УДК 74. 742

П-80

© Прокопович Т. А., Панфілова О. Г. 2022
© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2022

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни сертифікатного курсу	4
Анотація курсу	5
Структура навчальної дисципліни	7
1 курс	7
2 курс.....	8
3 курс	9
4 курс.....	10
Політика оцінювання	11
Рекомендована література	13

Опис навчальної дисципліни сертифікатного курсу

Опис нормативно навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється вигляді таблиці

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика нормативів навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 02 – культура і мистецтво	Нормативна
Кількість кредитів 30 Загальна кількість 900 годин Всього аудиторних 538 год Лекції 14 Лабораторні 524 год Консультації 26 год Самостійні 336 год	Спеціальність 023 – «Образотворче мистецтво декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки 1 – 4
		Семестр 1 – 8
Мова навчання: українська	Освітня кваліфікація: Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації Професійна кваліфікація: Художник	1 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – 4 Лабораторних – 68 год. 2 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – Лабораторних – 100. 3 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – 2 лабораторних – 70 год. 4 семестр Тижневих – 5 год. Лекції – 2 Лабораторних – 84 год 5 семестр Тижневих – 3 год. Лекції – 2 Лабораторних – 52 год 6 семестр Тижневих – 4 год. Лабораторних – 60 год 7 семестр Тижневих – 3,5 год. Лекції – 2 год Лабораторних – 48 год 8 семестр Тижневих – 3 год. Лабораторних – 42 год
		Форма контролю: 2, 4, 6, 8 – екзамен 1, 3, 5, 7 – залік

Анотація курсу

У процесі вивчення освітнього компоненту «Живопис» студенти ознайомляться і освоюють теоретичні і практичні знання та навички у різних техніках і напрямках живопису. Здобудуть вміння працювати в різних техніках живопису, опанують навички зображення об'єктів у будь-якому середовищі та освітленні, сформуєть уміння передавати об'єм, форму та колір предмета, його зв'язок із простором і площиною. Навчатися за допомогою здобуття фундаментального підґрунтя живописної грамоти вільно володіти живописними навиками, засвоюють прийоми творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань, вмітимуть створювати власний творчий продукт із відображення видимої (об'єктивної) реальності.

Навчальна дисципліна «Живопис» сприятиме розвитку образного мислення і художніх здібностей, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва, а також виховання сучасної загально-естетичної культури студентів.

Програма містить:

- загальні теми пов'язані із різними видами і жанрами живопису: пейзаж, портрет, натюрморт, побутовий жанр, історичний жанр, релігійний;
- теми для навчання живопису на всебічному вивченні натури, моделювання об'єму і простору;
- спеціальні теми, що розкривають і розвивають уміння передавати колірний стан та освітлення предмета;
- теми, що розкривають аспекти методики виконання живописної роботи в акварельній, гуашевій, олійних техніках, та інших сучасних техніках і матеріалах;
- теми для вивчення послідовності виконання робіт в натюрмортному, портретному, пейзажному жанрах;
- теми, які розкривають закони і правила взаємодії кольорів, перспективи, композиції в живописі;
- теми, які розкривають прийоми різних технік станкового живопису: лєсування, а la prima, комбінування, пастозне нанесення;

2. Пререквізити: Кольорознавство, Рисунок, Композиція, Перспектива, Пластична анатомія, Історія мистецтв.

Постреквізити: Рисунок, Кольорознавство, Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві, Скульптура, Композиція, Декоративно-прикладне мистецтво, Перспектива.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни:

Формування у студентів фахових компетенцій в галузі живопису, які сприятимуть сформуванню вміння створювати високохудожні оригінальні твори у галузі сучасного образотворчого мистецтва.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Живопис» є:

- формування вміння застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- розвиток розуміння предметної області професійної діяльності живописця;
- проведення інноваційної діяльності на основі сучасних тенденцій розвитку образотворчого мистецтва;
- розвиток здатності генерувати нові творчі ідеї живописного втілення;
- створення оптимальних умов застосування живописного втілення для оптимізації діяльності в умовах сучасності.

4. Результати навчання (Компетентності)

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Також, під час вивчення дисципліни «Живопис» студенти здобудуть знання про значення тональних співвідношень, важливість локально-кольорових і температурних співвідношень.

Вмітимуть:

- виявляти основних тональних, тонально-колірних і температурних співвідношень користуючись обмеженою кількістю кольорів;
- визначати найголовніший компонент (пляму) живописної композиції;
- визначати тонально-колірний акцент живописної композиції;
- гармонійно поєднати всі елементи композиції створивши цілісний композиційний твір;
- узгоджувати маси світлого і темного;
- передати форму та матеріальність всіх елементів натурного матеріалу;
- методично і грамотно вести роботу в різних техніках;
- виконувати живописні етюди різними матеріалами;
- бачити форму і простір цілісно;
- створювати завершену сучасну картину в різних жанрах: натюрморт, пейзаж, портрет;
- вміти працювати в різних техніках живопису: акварель, гуаш, акрил, олія та ін., методом лесування, a la prima, комбінування, пастозне нанесення фарб.

Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Модуль, тема	Всього годин	Кількість годин				
			лекції	лабораторні	консультації	Самостійна робота	Форма контролю /
Загальна кількість годин		900		524	26	336	
I курс							
I семестр							
Змістовий модуль № 1. Особливості і різновиди олійного живопису							
Тема 1.1	Вступ до предмету. Теоретичні і практичні основи олійного живопису.	9	2		1	6	
Тема 1.2	Техніки і матеріали олійного живопису. Особливості роботи олійними фарбами.	8	2			6	
Змістовий модуль № 2. Натюрморт в олійному живописі							
Тема 2.1	Нескладний натюрморт з трьох – чотирьох овочів чи фруктів на виявлення форми.	14		8		6	5
Тема 2.2	Простий натюрморт з предметів побуту на тлі білої, або світло-сірої драперії на виявлення тональних співвідношень. Гризайль. Поняття тональної шкали. Робота над композицією.	22		14	2	6	5
Тема 2.3	Натюрморт з використанням обмеженої кольорової гами палітри.	20		14		6	10
Тема 2.4	Осінній натюрморт на зближену кольорову гаму. Тепла гама, холодна гама.	22		16		6	10
Тема 2.5	Натюрморт на контрастну кольорову гаму та температурні співвідношення.	22		16		6	10
Всього годин за 1 семестр		117	4	68	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Натюрморт з побутових предметів на виявлення композиційного рішення, тональної шкали, кольорового співвідношення. Формат А-3.							30
Модульна контрольна робота 2. Натюрморт на виявлення температурного співвідношення в живописі. Натюрморт в теплій гамі. Бокове штучне, тепле освітлення. Робота з натури. Формат А-3							30
Всього балів							100
II семестр							
Змістовий модуль № 3. Етюдна форма письма в олійному живописі, техніка a la prima							
Тема 3.1	Весняний пейзаж у техніці a la prima . Різновиди ліній горизонту у пейзажі, вплив на сприйняття картини.	28	1	16	1	10	5
Тема 3.2	Натюрморт із розеткою (капитель) з використанням штучного направленою світла для підсилення образу.	27		18	1	8	10
Тема	Етюдний натюрморт з квітами на контрастні	25		16	1	8	5

3.3	тональні співвідношення (світле на темному, темне на світлому). Хроматична гама.						
Тема 3.4	Вплив рефлексу на білий колір. Натюрморт «Біле на білому». Виконання у пастозній техніці.	25	1	16		8	5
Тема 3.5	Натюрморт предметів в контражурі. Виявлення температурних співвідношень. Тепле, холодне освітлення.	26		18		8	10
Тема 3.6	Техніка а la prima підчас замальовок архітектури. Використання мастихіну. Етюд вуличок міста.	16		16			5
Всього годин за 2 семестр		147	2	100	3	42	40
Усього годин / 1 курс		246	6	168	6		
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Натюрморт з побутових предметів на визначення головного і другорядного. Низька лінія горизонту. Розробити цілісний об'ємно-просторовий композиційний твір. Формат А-2.							30
Модульна контрольна робота 2. Натюрморт в інтер'єрі на виявлення контрастного колірною співвідношення. Визначити головні контрастні тонові співвідношення, контраст світла і тіні, кольору. Робота з натури. Формат А-2							30
Всього балів							100
II курс							
III семестр							
Змістовий модуль № 4. Покривні техніки олійного живопису.							
Тема 4.1	Техніки станкового олійного живопису. Особливості покривних технік.	23	2	10	1	10	
Тема 4.2	Складний тематичний натюрморт з осінніх квітів, овочів та фруктів з низькою лінією горизонту.	19		10	1	8	10
Тема 4.3	Тематичний натюрморт з гіпсовою головою спрямований на підкреслення фактури предметів.	28		20		8	10
Тема 4.4	Зимовий пейзаж з вікна. Тематичний натюрморт у контражурі спрямований на передачу динаміки у холодному освітленні.	18		10		8	10
Тема 4.5	Натюрморт зі скляних предметів різних за формою і кольором спрямований на передачу прозорості (5-6 та предметів побуту).	29		20	1	8	10
Всього годин за 3 семестр		117	2	70	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний складний натюрморт. Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2 Декоративний натюрморт. Формат А-2							30
Всього балів							100
IV семестр							
Змістовий модуль № 5. Портрет в станковому олійному живописі							

Тема 5.1	Портрет в станковому живописі. Етюд голови натурника. Поетапність та особливості роботи олійними фарбами підчас написання етюду голови натурника.	32	2	20		10	10
Тема 5.2	Погрудний портрет натурника з використанням обмеженого колориту на підкреслення композиційного центру та колірне узагальнення другорядних об'єктів.	31		20	1	10	10
Тема 5.3	Погрудний портрет натурника з контрастним нижнім освітленням	33		22	1	10	10
Тема 5.4	Поясний портрет натурника з аксесуарами в головному уборі	35		22	1	12	10
Всього годин за 4 семестр		131	2	84	3	42	40
Усього годин / за 2 курс		248	4	154	6	84	
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний поясний портрет натурника з аксесуарами. Нейтральний фон. Природне освітлення. Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2. Тематичний поясний портрет натурника в головному уборі. Яскравий фон. Штучне освітлення. Формат А-2							30
Всього балів							100
III курс							
Всеместр							
Змістовий модуль № 6. Олійний живопис в змішаній техніці і техніці лесування							
Тема 6.1	Етюди кистей рук живої натури в різних ракурсах.	24	1	12	1	10	10
Тема 6.2	Живописний поясний портрет натурника з кистями рук. Жіноча натура з аксесуарами. Комбінована техніка (пастозна і лесування)	29	1	15	1	12	10
Тема 6.3	Живописний поясний портрет натурника з кистями рук. Натура похилого віку.	28		15	1	12	10
Тема 6.4	Замальовки стоп живої натури в різних ракурсах.	18		10		8	10
Всього годин за 5 семестр		99	2	52	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний поясний портрет натурника з руками з контрастними кольоровими відношеннями спрямований на пошук власного творчого бачення у комбінованій техніці (пастозна і лесування). Олія, картон. Формат А 2							30
Модульна контрольна робота 2. Сучасний натюрморт з квітами з пастельним кольоровим відношеннями спрямований на пошук власного творчого бачення у комбінованій техніці (пастозна і лесування). Олія, картон, полотно. Формат 40x50 см							30
Всього балів							100
VI семестр							
Змістовий модуль № 7. Академічний портрет в олійному живописі							
Тема 7.1	Виконання академічного портрету натурника з кистями рук у змішаній техніці олійного живопису. Бічне, денне освітлення.	35		20	1	14	10

Тема 7.2	Виконання поколінного академічного жіночого портрету в національному вбранні кистями з аксесуарами в змішаній техніці олійного живопису. Штучне тепле освітлення.	35		20	1	14	15
Тема 7.3	Виконання поколінного портрету натури похилого віку в головному уборі в сидячому положенні у змішаній техніці олійного живопису. Штучне тепле освітлення.	35		20	1	14	15
Всього годин за 6 семестр		105		60	3	42	40
Усього годин / за 3 курс		204	2	112	6	84	
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний портрет історичної постаті (Т. Шевченко, Л. Українка). Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2. Автопортрет. Контрастний фон. Спрямоване жорстке освітлення Олія, картон. Формат 40x50 см							30
Всього балів							100
IV курс							
VII семестр							
Змістовий модуль № 8. Аналіз анатомічної натурної постановки фігури людини.							
Тема 8.1	Анатомічні та колористичні відмінності у зображенні тіла і фігури людини різного віку. Етюд фігури натурника в одязі.	28	2	10	2	14	10
Тема 8.2	Роль контрастів у передачі освітлення в зображенні фігури людини. Живописне вирішення одягненої фігури людини, що сидить на вікні.	36		20	2	14	20
Тема 8.3	Живописне вирішення зображення стоячої фігури людини в інтер'єрі.	32		18		14	10
Всього годин за 7 семестр		96	2	48	4	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1 Осінній пейзаж у змішаній техніці олійного живопису з фігурою людини. Олія. Картон . Формат 50x60 см							30
Модульна контрольна робота 2. Тематичний портрет натурника з передачею емоцій людини. Олія. Картон. Формат 50x60 см							30
Всього балів							100
VIII семестр							
Змістовий модуль № 9. Зображення людини у середовищі							
Тема 9.1	Відчуття кольорової гармонії в зображенні фігури людини в середовищі. Тематична композиція з двома посталями в повний зріст у середовищі. Картон 840 x 620. Олія.	44		22	2	20	20
Тема 9.2	Постановка фігури людини у повний зріст (оголена). Картон 840 x 620. Олія.	44		20	2	22	20
Всього годин за 8 семестр		88		42	4	42	40
Усього годин / балів за 4 курс		184	2	90	8	84	
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний							30

картина постать людини в умовах пленеру. Олія, Картон, Формат 60 x 80 см			
Модульна контрольна робота 2 . Стилізація постаті в сучасному живописі. Тематична картина. Олія, Картон, Формат 60 x 80 см			30
Всього балів			100

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи з курсу «Живопис» проводяться у формі виконання практичних робіт. Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. Перескладання модульної контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання лабораторних завдань відповідно тем змістових модулів.

Політика оцінювання

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Теоретична робота повинна ґрунтуватися на основі власних міркувань та умовиводів підкріплена дослідженнями попередніх напрацювань в даному напрямку.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- У практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне студентом,
- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

У випадку пропуску студентом лекційних чи практичних занять, студент зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і виконати задані викладачем завдання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Відтермінування модульних контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Живопис» є залік або іспит. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Живопис», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу та підсумковий контроль (МКР). Впродовж семестру, студент за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 40 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи – це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожною з яких студент може отримати максимально 30 балів. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, додатково виконати ряд тривалих та короткочасних етюдів, відповідно до теми, яка вивчається). В іншому випадку студент здає екзамен (практична робота за варіантами) при цьому бали за модульні контрольні роботи анулюються. На екзамен виносяться основні практичні питання, типові та комплексні завдання, відповідно тем змістових модулів. Іспит здійснюється у формі практичної роботи на тематику відповідного модуля.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Рекомендована література

1. Альберс Д. Взаємодія кольору. Класичний підручник для початківців-абстракціоністів. Київ: Азбука, 2017. 216 с.
2. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990. 85 с.
3. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с.
4. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
5. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. Київ: Вища школа, 1988. – 191 с.
6. Галькун Т. Д., Панфілова О. Г. Живопис натюрморту аквареллю: методичні вказівки. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2022. 28 с.
7. Жердзицкий В.Е. Технология, способы и приёмы в создании произведений станковой живописи // Вісник Харківського художньо-промислового інституту. Харків., 2000. № 3. 107 с.
8. Жердзіцький В.Е. Ахроматичні і хроматичні кольори / Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтва. Харків, 2005. № 1. С. 212-219.
9. Каленюк О., Панфілова О. Актуальні мистецькі практики: особливості впровадження в навчальний процес ЗВО. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2022. Вип. 47. Том 2. С. 55-60.
10. Каленюк О. М., Панфілова О. Г., Тарасюк І. І. Формування професійних навичок майбутніх художників за допомогою живопису з натури. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти Луцьк, 2022. С. 165-169.
11. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: Вища школа, 2002. 188 с.
12. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
13. Лоханько В. Е. Художні матеріали і техніка живопису. Харків: Фоліо, 2019. 196 с.
14. Марін К. Ні дня без пензля. Київ: МІФ, 2016. 192 с.
15. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
16. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач О. Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
17. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.
18. Панфілова О. Г., Павлович О. В., Гуменюк Б. О. Вирішення основних педагогічних завдань в контексті навчання живопису натюрморту. Eurasian scientific congress. urasian scientific congress. Abstracts of the 6th International scientific and practical conference. Varca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp. 346-352.
19. Печенюк Т. Кольорознавство. Київ: Грані-Т, 2009. 192 с.
20. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник/ за ред. проф. Є.А. Антоновича. Київ: Альтерпрес, 2010. 354 с.
21. Прокопович Т. А Галькун Т. Д. Живопис в умовах воєнного часу. Як змінилося мистецтво підчас війни – колористика, тенденції, сюжет. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти [Текст]: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2022. С. 99-102.
22. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 120 с.

23. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022. 124 с.
24. Прокопович Т. А., Галькун Т. Д. «Живопис, Рисунок, Скульптура»: методичні вказівки до виконання практичних завдань з освітніх компонентів: «Живопис», «Рисунок» «Скульптура». Луцьк, 2022. 31 с.
25. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
26. Прокопович Т.А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Луцьк, 29 трав., 2020. Вип.1. С. 86-89.
27. Прокопович, Т. Рисунок – як вид ілюстративного зображення м. Луцька ХІХ століття. Fine Art and Culture Studies, №2, Луцьк. Видавничий дім «Гельветика» 2021. С. 38–43,
28. Теоретичні і методичні основи образотворчого мистецтва (для для здобувачів другого освітнього рівня (магістр) спеціальності 014 – «Середня освіта. Образотворче мистецтво»): навчально-педагогічний посібник /А. Алтухова, М. Азаркіна, Л. Лісунова, Н. Чен, Д. Чаус; за заг. ред. Т. В. Паньок. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 80 с.
29. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. К.:Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
30. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
31. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Герен», 2005. 408 с.

Навчально-методичне видання

Автори: Прокопович Тетяна Анатоліївна, Панфілова Олександра Георгіївна

ЖИВОПИС. Методичні рекомендації з освітнього компоненту

Видання друкується в авторській редакції